

Työ- ja elinkeinoministeriö

Viite

Asia

Työryhmän ehdotus energiainfrastruktuuriasetuksen mukaisten yhteistä etua koskevien energiahankkeiden lupamenettelyn järjestämiseksi; ulkoasiainministeriön lausunto

Työ- ja elinkeinoministeriö on varannut ulkoasiainministeriölle tilaisuuden lausua sen asettaman työryhmän ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suunta- viivoista ja päätöksen N:o 1356/2006/EY kumoamisesta sekä asetusten (EY) N:o 713/2009, (EY) N:o 714/2009 ja (EY) 715/2009 muuttamisesta (energiainfrastruktuuriasetus) mukaisten lupamenettelyiden edellyttämiksi lainsäädännön muutoksiksi. Työryhmän ehdotuksen mukaan kansalliseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi nimettäisiin Energiavirasto. Lupamenette- lyihin sovellettaisiin asetuksen mukaista yhteistyöhön perustuvaa mallia, jolloin lupaviranomaisilla säilyy itsenäinen päätösvalta lupa-asioissa. Uu- den lain soveltamisala olisi rajoitettu siten, että sen piiriin kuuluisi vain muutamia, Suomen osalta lähinnä sähkö- ja kaasuhankkeita. Tällä hetkellä asetuksen mukaisella soveltamisalaa koskevalla listalla on Suomenlahden LNG-terminaalihanke ja siihen liittyvä Balticconnector –kaasuputkihanke.

Työryhmän ehdotuksen mukaisesti talousvyöhykelain 3 §:ään lisättäisiin uusi 4 momentti, jonka mukaan energiainfrastruktuuriasetuksen edellyttä- män suostumuksen käsittelyyn, lukuun ottamatta tutkimusta, sovellettaisiin em. asetusta sekä säädettäväksi ehdotettua uutta energiahankkeiden lu- pamenettelystä annettua lakia.

Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain (1058/2004) 2 §:n mukaan Suomen valtiolle kuuluu talousvyöhykkeellä oikeus elollisten ja elottomien luonnonvarojen tutkimiseen, hyödyntämiseen, säilyttämiseen ja hoitami- seen sekä muuhun toimintaan, jonka tarkoituksena on talousvyöhykkeen taloudellinen hyödyntäminen.

Talousvyöhykelain 6 §:n mukaan talousvyöhykkeellä olevan merenpohjan ja sen sisustan luonnonvarojen hyödyntämiseen ja tällaiseen hyödyntämi- seen tähtäävään tutkimukseen tai muuhun toimintaan, jonka tarkoituksena on vyöhykkeen taloudellinen hyödyntäminen, on saatava valtioneuvoston suostumus. Tutkimukseen, joka ei tähtää talousvyöhykkeen taloudelliseen hyödyntämiseen, sovelletaan talousvyöhykelain 8 §:ää, jonka mukaan muusta kuin sellaisesta tutkimuksesta, johon sovelletaan 4 §:ää (kalastuk-

seen, metsästyksen ja luonnonsuojeluun sovellettava lainsäädäntö) tai 6 §:ää, on tehtävä ilmoitus työ- ja elinkeinoministeriölle.

Menettely perustuu YK:n merioikeusyleissopimuksen 246 artiklaan, jonka mukaan rantavaltioiden tulee tavanomaisissa oloissa antaa muille valtioille tai toimivaltaisille kansainvälisille järjestöille suostumuksensa meritieteellisiin tutkimushankkeisiin talousvyöhykkeellään tai mannerjalustallaan, kun niihin ryhdytään yleissopimuksen mukaisesti vain rauhanomaisessa tarkoituksessa ja meriympäristöä koskevan tutkimustiedon lisäämiseksi koko ihmiskunnan hyödyksi.

Merioikeusyleissopimuksen 246 artiklan mukaan eräissä tapauksissa rantavaltio voi kuitenkin vapaasti harkintansa mukaan evätä suostumuksen talousvyöhykkeellään tai mannerjalustallaan tapahtuvalta meritieteelliseltä tutkimukselta. Näin voidaan menetellä muun muassa, jos kysymyksessä on luonnonvaroja koskeva hyötytutkimus. Merioikeusyleissopimuksessa tehdään näin ollen ero talousvyöhykkeen taloudelliseen hyödyntämiseen tähtäävän tutkimuksen ja meritieteellisen tutkimuksen välillä.

Ulkoasiainministeriö yhtyy työryhmän ehdotukseen, jonka mukaan energiainfrastruktuuriasetuksen johdosta säädettävän uuden lupamenettelyn soveltamisalan ulkopuolelle jätettäisiin tutkimus, jolla selvitetään talousvyöhykelain 6 ja 7 §:ssä tarkoitetun talousvyöhykkeen hyödyntämisen toteutettavuutta. Myös talousvyöhykelain 8 §:n mukainen meritieteellinen tutkimus jäisi soveltamisalan ulkopuolelle.

Energiainfrastruktuuriasetusta sekä energiahankkeiden lupamenettelystä annettavaa lakia sovellettaisiin näin ollen talousvyöhykkeellä toteutettavien hankkeiden lupamenettelyyn vasta niiden rakentamisvaiheessa, jolloin toimivaltaisena viranomaisena olisi talousvyöhykkeen hyödyntämisen osalta talousvyöhykelain mukaisesti valtioneuvosto. Talousvyöhykelain mukaiset, hyötytutkimusta koskevat lupa-asiat esiteltäisiin jatkossakin valtioneuvoston yleisistunnolle työ- ja elinkeinoministeriön toimesta eikä uudella lailla puututtaisi myöskään lupien myöntämisedellytyksiin.

Kaikkien talousvyöhykelain 6-8 §:issä tarkoitettujen, niin tutkimusta kuin rakentamistakin koskevien lupa-asioiden osalta ulkoasiainministeriö on säännönmukaisesti osallistunut niiden valmisteluun lausumalla muun muassa YK:n merioikeusyleissopimuksen näkökulmasta. Ulkoasiainministeriön näkemyksen mukaan sillä tulisi jatkossakin ja myös energiainfrastruktuuriasetuksen soveltamisalan piiriin kuuluvia hankkeita koskevassa lupamenettelyssä säilyä vastaava rooli.

Edellä selostetun johdosta ulkoasiainministeriöllä ei ole huomautettavaa ehdotettuun talousvyöhykelain 3 §:n muutokseen. Ulkoasiainministeriö esittää kuitenkin, että pykälän kirjoitusasun selkeyteen kiinnitettäisiin vielä jatkovalmistelussa huomiota.

Oikeuspäällikkö

Päivi Kaukoranta

Lainsäädäntösihteeri

Virpi Laukkanen

Litteet